

Elbűvölő MACSKÁK

A macskák fajtái, származásuk – a macskák viselkedése és élettana – hogyan tartsunk macskát?

Általános iskolai segédanyag

Elbűvölő macskák

Tisztelt Tanárok!

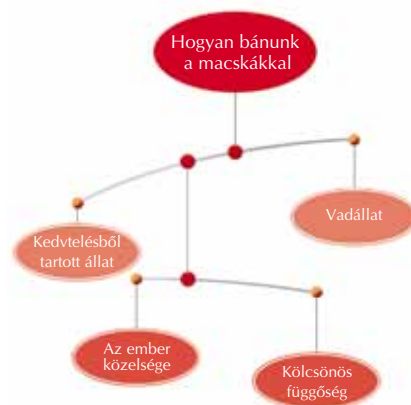
A gyerekeknek sok lehetőségük van arra, hogy macskákkal találkozzanak. Európában több mint 60 millió macska él a családokban és a lakóközösségekben a mindennapi élet részeként.

Az „Elbűvölő macskák” címet viselő iskolai segédanyag célja, hogy könnyen érthető, eleven és interaktív módon magyarázza el a gyerekek számára az egyik legnépszerűbb és legismertebb háziállatnak számító macska eredetét, a házasítás történetét, az ételtanát, ismertesse a legnépszerűbb fajtákat, valamint a közösségben betöltött szerepüket.

Bemutatjuk a macskák viselkedését, és tanácsokat adunk arra vonatkozólag, hogyan kell a macskával bánni. Meggyőződésünk, hogy a segédanyag felhasználásával a gyerekek sokat tanulhatnak az állati viselkedésről, és jobban megértik az állatok jólétének fontosságát.

Az iskolai segédanyagot az Európai Állateledel Ipari Szövetség (FEDIAF) www.FEDIAF.org dolgozta ki a német iskolákban több éve alkalmazott gyakorlat alapján. A magyar változatot a Magyar Állateledel Egyesülés készítette. www.allateledelgyartok.hu

Bízunk benne, Ön és diákjai érdekes és sikeres foglalkozásokat tartanak az „Elbűvölő macskák” segédanyag felhasználásával.

Tisztelt Tanárok!

A macskák azért is csodálatos állatok, mert számos igényük és elvárásuk megfelel a miénknek. Mégis, nekünk, embereknek gyakran jelent nehézséget, hogy megértsük ezeket a rejtélyes teremtményeket, különösen indítékait, ellentmondásosságukat és erős jellemüket. A közvélekedéssel ellentétben a macskák nem magányos, hanem nagyon is érző állatok, de vadászni egyedül szeretnek. Mivel életmódjuk nagyon hasonlít a vadon élő állatokéhoz, nagyon függetlennek tűnnek, ugyanakkor nagyon rugalmas kapcsolatokat tudnak kialakítani egymás közt, és az emberrel is. A macskák ambivalens viselkedése többször is felbukkan a segédanyagban.

Az „Elbűvölő macskákat” olyan kompetencia-központú segédanyagunk szánjuk, amely a fajtával kapcsolatosan ismerteti a macskák helyes tartásának mikéntjét. A gyerekek megtanulhatják, hogyan értsék meg a macskákat, és hogyan alkalmazkodjanak azok különleges igényeikhez.

Célunk, hogy a gyerekek megtanulják, hogyan bánjanak a macskákkal felügyelet nélkül, a saját felelősségük tudatában, úgy, hogy értik a macskák testének működését, viselkedését és sajátos nyelvüket. Továbbá, hogy az iskoláskorú gyerekek új ismeretek birtokában megfelelően irányítsák viselkedésüket és kommunikációjukat, hogy a macskákat komolyan, érző élőlényként kezeljék.

Fontos, hogy az ember-állat kapcsolatban „személyre” szabottan tudjunk viselkedni a különböző állatfajokkal, valamint hogy a gyerekeknek saját élményeik alapján lehetőségük nyíljon érdekes és szeretetteljes kapcsolat kialakítására.

A felnőttek is szeretnek új dolgokat tanulni, beleértve a segédanyag készítőit, akik várják visszajelzésüket az iskolai segédanyaggal kapcsolatban, hogy azok alapján a következő kiadást az Önök ötletei alapján tökéletesíthessük.

Az „Elbűvölő macskák” oktatóanyag készítői

Tartalomjegyzék

A házimacska ősei	1
Honnan származik a házimacska?	2
A macskák fajtái	3
→ <i>Munkafüzeti lap</i>	3a
A macskák nyelve	4
→ <i>Munkafüzeti lap</i>	4a
A macskák és kutyák nyelve	5
→ <i>Munkafüzeti lap</i>	5a
A macska felépítése és fogazata	6
→ <i>Munkafüzeti lap</i>	6a
A macska testének működése II: Éles érzékszervek	7
→ <i>Munkafüzeti lap</i>	7a
A macska életének szakaszai	8
Hogyan vegyünk macskát?	9
Hogyan bánjak a macskámmal?	10
→ <i>Munkafüzeti lap</i>	10a
A macska nevelése	11
→ <i>Munkafüzeti lap</i>	11a
A macska ápolása és etetése	12
Mibe kerül egy macska gondozása ha, az egészségéről és az orvosi költségekről van szó?	13
Megoldások a tanárok számára:	
→ <i>Munkafüzeti lap 3a-11a</i>	14
Tudáspróba: “A boldog macska ellenőrző listája”	15
Tudáspróba: Mit tudok a macskákról? (kezdőknek)	16
Tudáspróba: Mit tudok a macskákról? (haladóknak)	17
Megoldások a tanárok számára:	
“Mit tudok a macskákról?”	18
Oklevél: “Mit tudok a macskákról?”	19
Készítsd el a saját macska álarcodat	20
Az „Elbűvölő macskák” c. segédanyagban előforduló legfontosabb kifejezések szótára	21
logi információk	22

Információs lapok:

Az információs lapok egyaránt szolgálnak a tanárok és a diákok számára, tartalmazzák mindazon ismereteket, amelyek alapján ki tudják tölteni a munkafüzeti lapokat.

Munkafüzeti lapok:

A tanulók az órákon vagy csoportos foglalkozásokon használhatják.

Kismacskák és nagymacskák

A macskák családját a kistermetű macskák és a nagymacskák alkotják. Általánosságban a kistestű macskák – mint a hiúz – levegővételekor tudnak dorombolni, de nem tudnak üvöltöni. Ellenben a nagymacskák – mint az oroszlánok és a tigrisek – tudnak üvöltöni, de általában nem dorombolnak. Éles fényre a kistestű macskák szemének pupillája résnyire, míg a nagymacskák szeme egy kis ponttá szűkül. A házimacska a kistermetű macskák családjába tartozik.

A házimacskák a világon mindenütt megtalálhatók. A macskák bundájának több mint kétszáz különféle színösszeállítása lehet.

Bár a hiúz elég nagyra is megnő, mégis azokhoz a kistestű macskákhoz tartozik, amelyek tudnak dorombolni és morogni, de nem üvöltönek.

A tigris a ma élő legnagyobb macskaféle, az orrától a farka végéig két méteres, vagy akár nagyobb is lehet, és a súlya 300 kg körül van.

Az oroszlánok az egyedüli macskafélék, amelyek igazi együttműködő, csapatokban vadászó családokban élnek. A hím oroszlánnak hosszú sörénye van, míg a homokszínű nősténynek nincsen.

Megtanultam, hogy a macskáknak két nagyon különböző csoportja van, a kistestű és a nagymacskák. A házimacska a kistermetű macskák közé tartozik

Honnan származik a házimacska?

Az összes velünk élő házimacskát az afrikai vadmacskából háziasították, amelynek vadon élő példányai ma is megtalálhatók Afrikában és Nyugat-Ázsiában. Az afrikai vadmacska súlya 4-6 kg, hossza körülbelül 85-100 cm (az orrától a farka végéig). Homokszínű a bundájuk, farkukban sötét csíkok vannak, és a szőrszálaik csúcsa is sötét színű. Sokféle élőhelyük van, találunk vadmacskákat a szavannában, a mezőgazdasági területeken, de általában kerülnek a szélsőséges éghajlatot, mint pl. az esőerdőket.

A vadmacskától a házmacskáig

Körülbelül kilencezer éve, az ember településeket kezdett építeni a mai Egyiptom, Irak és Szíria területén, és gabonafélék termesztésébe kezdett, majd a termést elraktározta. A gabonarakárokat hamarosan elkezdtek dézsmálni az egerek. A macskák rájöttek, hogy ha követik az egereket az ember lakóhelyére, mindig lesz elegendő levadászható egér, amellyel jól tudnak lakni. Az ókori Egyiptomban a macskát a termékenység és az anyaság fontos isteneként tisztelték. A macskák hamarosan benépesítették az egész világot, mivel a gabona-kereskedők hajóikon magukkal vitték őket, hogy így védjék rakományukat a patkányok és egerek pusztításától.

Megtanultam, hogy minden macska az afrikai vadmacska leszármazottja. A mai Egyiptom, Irak és Szíria területén volt az őshazájuk, ahonnan a hajók rakományával együtt utaztak, így terjedtek el az egész világon, így nálunk is. Bár a macskák többsége szelíd, szeretjük cirógatni őket, mégis emlékeznünk kell arra, hogy vannak bennük a magányosan vadászó afrikai őseikre jellemző tulajdonságok.

Nem minden macska egyforma

A házimacska kialakulása során több mint 40 különböző változata alakult ki az afrikai ősmacskából. Különböznek a méretükben, más a bundájuk, a színük és a szemük, és különösen a személyiségük. Például a perzsa macskának van a leghosszabb szőre, amelynek hossza eléri a 15 centimétert. A legnagyobb közülük a félhosszú szőrű Maine Coon, amely egy méter hosszúra is megnőhet, míg a legkisebb a rövid szőrű szingapura nem nő nagyobbra más fajták fiatal egyedéinél.

A ragdoll macskák jellemzője, hogy a többi macskánál is jobban szereti a kényeztetést, innen is a neve (doll angolul baba), és tűri is, hogy szinte babaként kezeljék. A hosszú szőrű szavanna pedig a legvadabb közülük, mert a szervál nevű kistestű vadmacskától származik. Nagy-Britanniában például egy a számunkra szokatlan, rövidszőrű macskafajta a legelterjedtebb míg Franciaországban a brit macskákhoz nagyon hasonló chartreux (ejtsd „sartro”) fajta az elterjedt. Néhány macskafélének vallási vonatkozása is van, mint például a rövid szőrű burmainak, amelyet más néven burmai szent macskának is neveznek, mert egyszer megmentette az ottani vallási vezető, a Dalai Láma életét. A török angóramacskát pedig szokták Mohamed kedvenc macskájának is hívni, és egy időben kizárólag a török főváros, Ankara állatkertjében tenyésztették, és maga az angóra név is a város nevéből származik. Vannak göndör szőrű macskák is, amelyek a rex-fajtákhoz tartoznak, és élőhelyükről nevezték el őket, ilyen például a német Rex, a Devon Rex és a Cornwallban honos Cornish Rex.

perzsa

Maine Coon

Devon Rex

Ragdoll

szíami

szavanna

brit rövidszőrű

burmai

török angóra

házimacska

Megtanultam, hogy bár mindannyian az afrikai vadmacskától származnak, a macskák sokfélék, és a fajták különbözően néznek ki, más lehet a személyiségük és a jellemük, vagyis úgy különbözhetnek egymástól, mint mi emberek.

1 Felismered a képeken szereplő macskák fajtáit? A betűket párosítsd a képek alatt szereplő macskafajta nevekhez, és írd be a megfelelő betűt a kockákba.

a)

b)

c)

d)

e)

f)

g)

h)

Ragdoll

burmai

török angóra

szavanna

Maine Coon

sziámi

perzsa

brit rövidszőrű

2 Gyűjtsél a macskákról szóló rajzokat, fényképeket és képeket. Az osztálytársaidal közösen készítesek tablót, amelyet felfüggeszthettek a tanteremben.

3 Melyik a kedvenc macskafajtád? Gyűjts róla a füzetedbe leírásokat és érdekességeket.

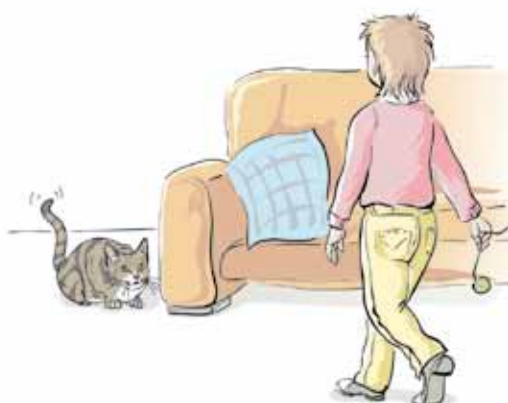
4 Van otthon macskád? Írd le, hogy néz ki és hozz róla fényképet, hogy megmutathasd az osztálytársaidnak.

Hogyan „beszélnek” a macskák?

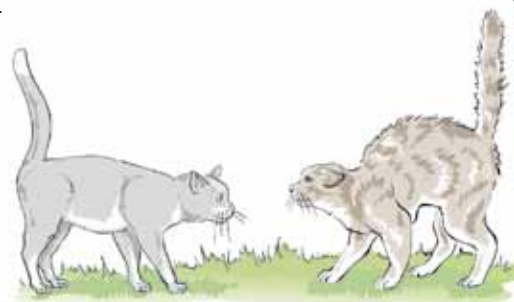
A macskák ritkán adnak ki hangokat, általában a testükkel és szagjelek segítségével értik meg egymást. Például nagyobbtnak láttatják magukat, ha hatásosnak vagy ijesztőnek akarnak tűnni, vagy összehúzzák magukat, ha félnek. A macskák a farkukkal is tudják jelezni, milyen hangulatban vannak. A jókedvű macskának égnék áll a farka, a farkcsóválás izgatottságot jelez, a mérges macska pedig felborzolja a szőrét a farkán és a hátán. A füleikkel is képesek megmutatni, milyen hangulatban vannak, például ha kíváncsiak, a fülük elő re mutat, az ijedt macska füle a fejéhez lapul, ha pedig a macska mérges, akkor fülét két oldalra hegyezi.

Ez a macska fel akarja hívni magára a figyelmet. Látjuk, hogy odadörgölőzik a fiú lábához, és olyan szaganyagot ad ki magából, amit az emberek nem éreznek. A macskák ilyenkor az ember szemébe is néznek.

Ezen a képen egy izgatott macskát látunk. Odabújik, ahol biztonságban érzi magát, olyan kicsire húzza össze magát, amilyenre csak tudja. A macska farka izgatottan ide-oda jár, szemét tágra mereszti, hogy mindent a legjobban láthasson.

Itt két olyan macskát látunk, amelyek rá akarnak ijeszteni egymásra. Az egyik lábujjhegyre áll, felborzolta a szőrét és meggömböltette a gerincét, amitől nagyobbtnak látszik, mint amekkora valójában.

Ha a macska éberen figyel, akkor a pófája kisimult, a bajusza előre mutat, tágra nyitja a szemét és előre fordítja a fejét.

Az a macska, amely veszélyben érzi magát, oldalra lapítja a fülét, tágra nyitja a pupilláját és kiegyenesíti a bajuszát. Minél közelebb érzi a veszélyt, annál hangosabban fújtat.

Megtanultam, hogy a macskák általában nem hangok útján „beszélnek” a társaikkal, hanem a testükkel és különböző szagokkal. Meg kell tanulnunk a macskák „nyelvét” ahhoz, hogy megfelelően viselkedjünk, amikor a macska hozzánk „beszél”.

1

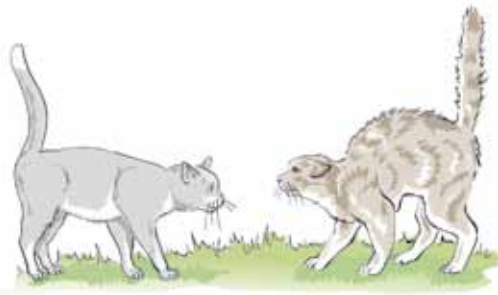
Hogyan fejezi ki magát a macska? Írj le mindent, amit erről tudsz.

2

Mit „mondanak” nekünk a macskák az alábbi képeken? Írd be a megfelelő számokat a kockákba.

- a) Mit szeretnél? Izgatott vagyok!
- b) Ne gyere túl közel, erősebb vagyok nálad!
- c) Figyelj ide, szeretném, ha megsimogatnál!

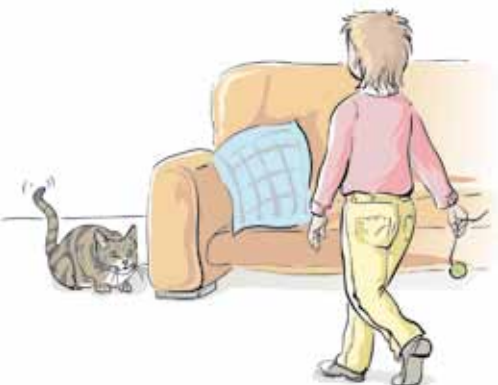
1

2

3

A macskák és a kutyák más nyelven beszélnek

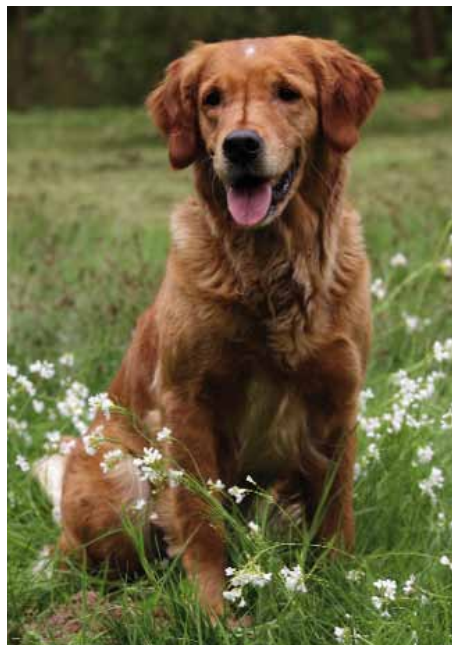
Sok családban él kutya, aki kedveli az ember társaságát, és nem szeret egyedül lenni. A macskák egészen mások, ők tudnak magukról gondoskodni, nem függenek a többi macskától sem, és szeretnek magányosan kóborogni. Nagy különbség van a macskák és a kutyák „nyelve” közt is. Például amikor a kutya a hátára fekszik, akkor ezzel azt jelzi nekünk, hogy „védtelen vagyok, ne bánts”! De amikor a macska fekszik a hátára, akkor ki tudja engedni a karmait, és azt üzeni ezzel „vigyázz”! Ebből sok félreértés származik, ha a kutya és macska együtt él. Idővel mégis megtanulják megérteni egymást, sőt, még barátokká is válhatnak.

Ha a macska dorombol, az általában a barátság jele, azt szeretné, hogy simogassák meg, és törődjenek vele.

Ha a macska felemeli a mancsát, akkor azzal fenyegetőzik, hogy használni fogja a karmát, azt üzeni ezzel, jobb, ha békén hagyod.

Annak a macskának, amelyiknek ide-oda jár a farka, vadászni van kedve. Ilyenkor inkább ne kerülj az útjába, mert megkarmolhat!

A morgó kutya arra figyelmeztet, hogy ne menjél a közelébe.

Ha a kutya megemeli a mancsát, fel szeretné hívni magára a figyelmet, és simogatást, kényeztetést szeretne.

Ha a kutya csóválja a farkát, akkor boldog és izgatott, vagy játszani szeretne veled.

Megtanultam, hogy a kutyák és a macskák nagyon különböző állatok, és másként „beszélnek” hozzánk, gyakran a hasonló testtartással teljesen mást üzennek nekünk. Meg kell tanulni a különbségek felismerését, hogy megfelelően tudjunk viselkedni.

1

Írd le, milyen helyzeteket ábrázolnak az alábbi képek, és hogyan kell ilyenkor viselkedni. Segítségül felsorolunk néhány kifejezést: *csóválja a farkát* – *leengedi a farkát*, *felemeli a mancsát*, *(ne) simogasd*, *maradj nyugton*, *hagyd békén*, *játszsz vele*.

a

b

c

d

A macska felépítése

Minden macska húsevő, és tökéletes testfelépítése kiváló vadásszá teszi. A macskák karcsúak, izmosak, hosszú a lábuk, és nagyon hajlékony és rugalmas gerincük van. Erős fogazatuk és álluk alkalmassá teszi a macskát arra, hogy a vadonban a túlélése érdekében levadássza és megkaparintsa áldozatát. A macska visszahúzza a karmát, ha halkán oson az áldozata felé, de kiengedi, ha másznia kell vagy, hogy elkapja az áldozatát.

Bajusz
A macska pofáján különleges szőrszálak vannak, ez a bajusz. A szemük alatt is vannak hasonló szőrszálak. A bajusz segítségével a macskák a sötétben is jól tájékozódnak, elkerülik az akadályokat, sőt a bajuszszállakkal a hőmérsékletet is érzékelik.

Bunda
A macska egész testét befedi a bundája, az orrát és a tappancsát kivéve, amely két rétegből áll, egy sűrű aljból, és a hosszú felső szőrszálakból, amelyek meghatározzák a macska színét.

Fogak
A macskának 30 foga van a felső szájpadlásán és 24 alul. 4 fogat – a legélesebbeket szemfognak, a leghosszabbakat ezek közül metszőfogaknak hívják. Ezen kívül a macskának vannak zápfogai is, amelyek segítségével feldarabolja és megőrli a húst.

Tappancsok /Mancsok
A macska mancsának az a része, amely a földdel érintkezik, ugyanazt a célt szolgálja, mint az emberi ujjak. A macskák az „ujjaikon” járnak, azaz az ötkarmú „kézmancsuk” és a négykarmú „lábmancsuk” valójában nem érintkezik a földdel.

Megtanultam, hogy a macskák éles fogazattal és karmokkal felfegyverkezett húsevők, de ettől még nagyon kedvesek is lehetnek. De amikor a macskával játszom, mindig figyelni kell arra, nehogy megharapjon vagy megkarmoljon.

1 Helyezd az alábbi szavakat a megfelelő helyre az alábbi mondatokban: Bajusz, karmok, metsző vagy tépőfog, zápfog, mancsok

Minden macska húsevő és a testfelépítésük is ehhez a célhoz igazodik.

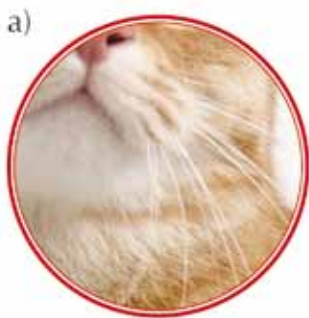
A macska fogazata erős, meg tudja kaparintani és ki is tudja végezni az áldozatát, és erre a képességre nagy szüksége van a vadonban. A macska legélesebb fogát a) _____ hívják. A macskának őrlőfoga is van, amelynek feladata b) _____.

A macskák pofáján különleges, vastag szőrszálak is vannak, amelyek segítik abban, hogy felismerje az akadályokat a sötétben és érezze a hőmérsékletet. Ezek neve c) _____.

A macskáknak d) _____ van a mancsukon, amelyeket általában elrejtenek és kiengednek, ha szükségük van rá, például, amikor zsákmányra vadásznak, és amelyeket a fák törzsén szoktak élesíteni.

A macskák testét csaknem teljesen szőr fedi, kivéve a e) _____ és a f) _____.

2 A macskának különleges tulajdonságai vannak. Válassz ki egyet a képek közül, és magyarázd el, melyik sajátosságra vonatkozik.

Éles érzékszervek

A macskák önellátó állatok, amelyeknek a túlélése a vadonban attól függött, milyen ügyesen vadászta le a nála kisebb állatokat, és erre éjjel-nappal készenlétben kellett lennie. Ez az oka, hogy a macska látása egyaránt jó sötétben és éles napfényben, és füle a legkisebb neszt is meghallja, még az egér emberi fül által nem érzékelhető cincogását is.

Hallás

A macskáknak nagy, tölcészerű füle van, amelyeket egymástól függetlenül is tud mozgatni. Ellentétben az emberekkel, a macskának nem kell a hang irányába fordulnia, hogy jobban halljon. A macska hallása olyan éles, hogy arra is figyel, amikor az egér a fűben oson, és meghallja újszülött kölykei ultrahang-sávú nyávogását.

Látás

Az éjjeli sötétségben a macska teljesen ki tudja tágítani a pupilláit, azok teljesen kikerekednek, és a szemében lévő különleges látóréteg lehetővé teszi számára, hogy még a holdfénynél is olyan jól lásson, amire az ember nem képes.

Szaglás

A macskának vadászat közben nincs szüksége a szaglására, de mégis fontos számára, hogy megértse a többi macska jelzéseit, amelyek elárulják számára a másik macska nemét, és azt a fontos tény, hogy lehet-e velük párosodni.

Én ezt látom:

A macska ezt látja:

Ma megtanultam, hogy a macskáknak nagyon kifinomult érzékszerveik vannak. A macskám sokkal jobban hall, mint én, így vigyáznom kell arra, ne hallgassak hangos zenét, vagy ne csapjak nagy zajt, amikor a közelemben van.

1 Az alábbi állítások közül melyik az igaz? Húzd alá a szerinted helyes választ.
(Előfordulhat, hogy mindkettő!)

a

Melyik két érzékelő tulajdonság a legfontosabb a vadászó macska számára?

- A látás és a hallás különösen fontos a vadászáskor.
- A látás és a szaglás különösen fontos a vadászáskor.

b

Miért különleges a macska füle?

- A macska a fülét egymástól függetlenül is képes mozgatni.
- A macska a hang irányába fordítja a fejét, ha valamit jól akar hallani.

c

Mire használja a macska a szaglását?

- A macskának a vadászáshoz van szüksége a jó szaglásra.
- A macskát a szaglása segíti abban, hogy fontos dolgokat megtudjon a többi macskáról.

d

Mit csinál a macska szeme, hogy az éjszakai sötétségben jobban lásson?

- Szinte teljesen összehúzza a pupilláját.
- Teljesen kitágítja a pupilláját.

e

Mit tudnak a macskák megállapítani egymás szagjelzéséről?

- Azt, hogy készen áll-e a párosodásra.
- Azt, hogy a másik macska nőstény-e vagy hím.

f

Mi a különbség az ember és a macska hallása közt?

- A macska hallása jóval érzékenyebb és kifinomultabb, mint az emberé.
- Az embernek sokkal jobb hallása van, mint a macskának.

A megszületéstől a felnőtté válásig

A macskák emlősállatok, amelyek eleve szülők, és a kicsinyeket az anyaállat saját tápanyagokban gazdag tejével táplálja. A vadon élő nőtény macskák általában tavasszal és ősszel „tüzelnek”, ekkor tudnak párosodni, más néven ivarzni. A lakásban tartott macskáknál megváltozhat ez a ciklus, és akár egész évben termékenyek lehetnek, ezért célszerű ivartalanítani a macskákat, hogy megelőzzük a nem kívánt szaporulatot.

A kismacskák kéthavi vemhesség után születnek meg, általában egyszerre 4-6 kismacska jön világra. Születéskor nem látnak még, nincs foguk, de az orrukkal már tudnak tapintani, és tudják érzékelni a hőmérsékletet és így könnyen megtalálják az anyaállat emlőit. Az anyatejben, különösen az első időszakban nagyon fontos védőanyagok találhatóak, amelyek megvédik a kiscicákat a betegségektől. A kismacskák általában öt-hat hétig szopnak.

Az élet első hetei

Életük első négy hetében a kismacskák különösen gyorsan növekednek. Tíznapos korukig nem látnak, és nem tudják szabályozni testük hőmérsékletét sem, ezért nagyon fontos, hogy anyjukkal együtt biztonságos és meleg helyen legyenek. Utána kinyílik a szemük, hallanak és nyávogni is tudnak. Kéthetes korukban még bizonytalanul másznak, mert a lábuk még nem elég erős, hogy megtartsa a súlyukat. Háromhetes koruktól kaphatnak félig szilárd táplálékot. Négyhetes koruktól már készek a játékra, ez segít nekik abban, hogy használják a velük született készségeket és ösztönöket.

A macska a család részévé válik

A kismacskákat általában 8-12 hetes korukban veszik magukhoz az emberek. Bár a kölyökkori játékok arra szolgáltak, hogy elsajátítsák a zsákmányok becserkészésének módját, és megtanulják hogyan védjék meg magukat a rájuk leselkedő veszélyek elől, a kölyökkorukban az emberekhez kerülő macskák még elég barátságosan viselkednek ahhoz, hogy simogassuk és dédelgessük őket.

Az önellátó macska

Egyéves korában a macska eléri a felnőttkort. Ekkorra már elég sok tapasztalatot gyűjtöttek arról, hogyan kerüljék el a veszélyeket, mint például a kutyák támadásait, és azt is, hogyan érvényesüljenek nehéz helyzetekben, például hogyan meneküljenek fel egy fára. Bár képesek lennének arra, hogy a természetben ellássák magukat, mégis hagyják, hogy az ember kényeztesse őket. A lakással, mint élettel és az őt körülvevő családdal is teljesen megbarátkozik.

Ma megtanultam, hogy a macskáknak sok mindent meg kell tanulniuk, és sokkal gyorsabban nőnek fel, mint a gyerekek. Nagyon sok törődést és odafigyelést igényelnek, de sok tekintetben elég hamar önállóvá válnak.

Melyik a hozzám illő macska?

Sokféleképp juthatunk macskához. Gyakran a szomszédban születnek kismacskák, vidéken szinte minden gazdánál születik időnként egy vagy több alom kismacska. Macskát kínáló hirdetéseket nagy számban találunk az újságokban és a világhálón, továbbá a menhelyek is teli vannak örökbefogadásra váró macskákkal. Ha fajtatiszta macskát szeretnénk, akkor fel kell keresni egy elismert tenyészetet.

A fajtatiszta macska

A tenyésztők általában egy-egy macskafajtára szakosodnak. Gondosan bánnak a szaporulattal, akik védőoltásokat kapnak a leggyakrabban előforduló betegségek ellen, féregtelenítik és bolhátlanítják őket. A fajtatiszta macskák már egész kis korukban is nagyon ragaszkodóak tudnak lenni.

A vidéki vagy kóbor macska

A szabadban kószáló szülőktől származó szaporulatokban a macskáknál gyakran előfordul, nem teljesen szelídek, inkább vadaknak számítanak. Ha innen veszünk magunkhoz macskát, akkor első utunk az állatorvoshoz vezessen, ahol megkapja a szükséges védőoltásokat, féregtelenítést és bolhátlanítást. Idővel ezek a cicák is alkalmazkodnak a család életmódjához.

Macska a menhelyről

Tavasszal és ősszel általában megtelnek a menhelyek örökbefogadásra váró macskákkal. A menhelyeken igyekeznek minden tekintetben gondoskodni a macskákról, gyakran még szobatisztaságra is nevelik őket.

Macska a lakásban

A macskák kíváncsi lények, amelyek mindent fel akarnak fedezni, és mindenhova el akarnak jutni. A lakás minden zugát fel akarják fedezni, a könyvespolctól, a függönyig, beleértve a konyhaszekrényt is. Ahhoz, hogy megvédjük ingóságainkat és a macskánk testi épségét, ellenőrizzük például a polcokat, hogy ne legyen olyan rés, amelyen keresztül a macska feljuthat, mindig zárjuk be a mosógép és a mosogatógép ajtaját, és a biztonság kedvéért ellenőrizzük a szobanövényeket, nincs-e köztük mérgező. A tisztítószereket és más vegyszereket is nagyon gondosan el kell zárni a lakásban. Ha franciaablak van a házban, győződjünk meg annak biztonságosságáról is, nehogy csapdába ejtse a macskát.

Ma megtanultam, hogy a macskák eltérően viselkednek attól függően, hogy honnan kerülnek hozzám. Például a vidéki vagy menhelyi macskának több idő kell ahhoz, hogy megszokja a lakást és a családot, míg a tenyésztőtől vásárolt macska szelídebb lehet. Fontos, hogy vigyázzak a lakásban tartott macska testi épségére, és minden számára veszélyes akadályt eltávolítsak.

Hogyan tegyük boldoggá a lakásban tartott macskát?

Amikor egy kiscica érkezik hozzád, gondold arra, hogy hiányozhat neki a mamája, aki addig a gondját viselte és a testvérei is. Nagyon magányosnak érezheti magát, és barátkozni akar majd a család minden tagjával. A kismacska biztonságban szeretné magát érezni, és szüksége van valakire, aki simogatja, és játszik vele. Kell neki egy mindig frissen és tisztán tartott alomtáca, ahol a szükségét végezheti, valamint egy olyan kaparófa, amelyen a karrait élesítheti. Mindig kell friss vizet és macskaeledelt biztosítani a macskának, és néhány macskafajtának további gondoskodásra, pl. kefélésre vagy fésülésre is szüksége van. Ne felejtse el, hogy neked is jobban oda kell figyelned a tisztaságra, nehogy betegségeket kapjál el a macskádtól, ezért mindig mossál kezet, miután a macskához értél, különösen akkor, amikor evéshez készülsz.

A macska számára óriásnak tűnsz, így ügyelj arra, nehogy megijeszd, őt, amikor játszani kezdenél vele. Legjobb, ha térdre ereszkedsz előtte, hogy minél közelebb kerülj a macska magasságához, és a cicád nagyobb biztonságban érzi magát a játékhoz.

A macskák minél közelebb szeretnének kerülni hozzád, még akkor is, ha épp nem figyelsz rá. Több alvásra van szükségük, mint neked, azért gyakran melléd heverednek egy kis szunyókálásra, ilyenkor ügyelj arra, hogy nehogy megzavard hangos zenével, vagy más zajjal.

Sose emeld fel a macskát a nyakánál fogva, ez olyasmi, amit csak az anyamacska tesz kicsinyeivel, de egy fejlett macskának már fájdalmat okoz. Helyesen úgy veheted magadhoz, ha az egyik kezed a macska elé teszed a mellső lábaihoz, és a keziddel megtámasztod a fenekét.

A macska WC-jét, vagy más néven alomtálcáját a macskaalommal vagy homokkal mindig nyugodt helyre helyezd, hogy zavartalanul használhassa. Ügyelj arra, hogy a helyiségben mindig nyitva legyen az ajtó, hogy bármikor meg tudja közelíteni.

A macskák természetüknél fogva kíváncsiak, és szeretnék látni, mi zajlik odakint. Tedd lehetővé, hogy a macskád mindig kényelmesen az ablak elé tudjon kuperodni.

Hagyd békén a macskát, amikor alszik, mert könnyen megijedhet, ha felébreszted.

Ma megtanultam, hogy a macskáknak sok mindenre van szükségük. Először is táplálásra, gondoskodásra, de játszásra vagy egyszerűen alvásra is. Meg kell tanulnom, hogyan viselkedjek helyesen a különböző helyzetekben, hogy a macska biztonságban és kényelemben érezze magát.

1

Mindegyik kép arra hívja fel a figyelmet, hogyan nem szabad viselkedni a macskával. Írd le a válaszaidat a tanultak alapján. Az alábbi kulcsszavak segíthetnek neked:

Hangos zene, hagyd békén, a nyakánál fogva megemelni, játszani, alomtálca, ablakpárkány

a

Helyes: _____

Helytelen: _____

b

Helyes: _____

Helytelen: _____

c

Helyes: _____

Helytelen: _____

d

Helyes: _____

Helytelen: _____

e

Helyes: _____

Helytelen: _____

f

Helyes: _____

Helytelen: _____

A macskák is tanulnak!

Amint a kiscicának kinyílik a szeme, sokat tanulnak utánzással, megfigyelik, hogy a mamájuk hogyan gondoskodik róluk, hogyan ápolja, tartja tisztán őket, és utánozzák, hogyan élesíti a karmát. A biztonságos és ügyes ugrást is folyamatos gyakorlással sajátítják el, és így tanulnak meg biztonságosan egyensúlyozni a keskeny korláton, vagy gerendán, vagy hogyan érjenek földet egy nagy ugrást követően. A macskák az emberektől is tanulnak, megtanulják, hogy hallgassanak a nevükre, és abból, ahogy bánsz velük, azt is megtanulják, mit szabad, és mit nem.

Mit tanulhat a cica a mamájától?

A mama megmutathatja a kiscicának, hogyan tartsák tökéletesen tisztán a bundájukat, és hogyan élesítsék a karmaikat. Megtanítja azt is, melyik állatot lehet megenni, és melyek veszélyesek a számukra – mint például a lovak, amelyek patájukkal megrúghatják őket –, és azt is, hogyan találják meg és kapják el az egeret. A mamájuktól elleshetik azt is, hogyan „beszélnek” egymással a macskák, és testbeszédük melyik jele mit jelent.

Mit tanulhat a cica az embertől?

Mindenek előtt a kiscica megtanulja tőlünk, hogy hallgasson a nevére. Ez úgy megy a legkönnyebben, ha a család minden tagja a nevéen szólítja, és előbb-utóbb azt is megtanulja, mit akarunk tőle, amikor magunkhoz hívjuk. Meg kell mutatnunk azt is, hol van alomtálcája, ahol elvégezheti a szükségét és hol van az a kaparófa, amelyen a karmát élesítheti.

Nagyon fontos azt is megtanítanunk, mit szabad és mit nem szabad csinálnia.

A jól nevelt macska

Ha azt akarjuk, hogy a macska megtegyen számunkra valamit, általában azt magas hangon mondjuk neki, ha pedig valamit helyesen tett, dicsérik meg érte, és ha azt kiérdemelte, kaphat jutalomfalatot is. Ha pedig rosszkodik, szólunk rá olyan mély hangon, amilyen csak tudunk, hogy nem szabad!, vagy nem! Eközben ne használjuk a nevét, így hamar megtanulhatja, mit nem szabad tennie. Tapssal is jelezhetjük, ha valami tilos, ez figyelmeztetni fogja arra, hogy rosszban sántikál.

Ma megtanultam, hogy a kiscicának, csakúgy, mint a gyerekeknek sok mindent meg kell tanulnia. Ezek közül a dolgok közül sok mindenre játék közben tanítja meg a mamája és a testvérei. Vannak olyan dolgok, amelyeket nekem kell megtanítanom neki, különösen azt, melyek azok a dolgok, amelyeket nem szabad tennie. A szabályok megtanításával a hosszú és boldog életünk lesz a macskánkkal.

1

Mit tanulnak a macskák a mamájuktól, és mi az, amit az embereknek kell megtanítaniuk? Válaszd ki a megfelelő betűt, és válaszul megkapod az egyik legkedvesebb cicanevet.

a)

Macska

Ember

E

C

Nem szabad az asztalról enni

b)

Macska

Ember

C

I

Hogyan használja az alomtálcát

c)

Macska

Ember

R

T

A kiscicák felnevelése

d)

Macska

Ember

M

E

Egérvadászat

e)

Macska

Ember

R

I

A karmok élesítése a kaparófán

MEGOLDÁS:

--	--	--	--	--

2

Gyerekként milyen szabályokat kellett megtanulnod? Meséj el egy rövid történetet, vagy ide le is írhatod.

Mire van szüksége egy macskának?

Az otthonodban a macskának biztonságban és kényelemben kell éreznie magát. A macskának két edényre van szüksége, az egyikben a vizet, a másikban az eledelét kapja. Figyeljünk arra, hogy az alomtálcáját egy másik helyiségbe tegyük, mert a macskák nem szeretik, ha ugyanabban a helyiségben esznek, amelyikben a szükségüket végzik. A kaparófát olyan helyre tegyük, ahova fel tud mászni, és játszani is tud. Gondoskodj arról is, hogy legyen az ablaknál olyan kényelmes helye, ahonnan nézelődni tud. A macskák szeretnek labdával, szőrös vagy plüss játékkal játszani, és jól teszed, ha gondoskodsz kényeztető falatokról a jutalmazáshoz. Ha hosszú szőrű macskád van, annak szőrét rendszeresen kefélni kell, bár ezt nem minden macska szereti. A macska számára nem elég egy puha párna és kényelmes kosár, ahol szeret heverészni, kell neki egy olyan kosár vagy macska szállítására készült hordozó ketrec is, amelyben el tudod vinni az állatorvoshoz. A szabadban portyázó macska gyakran eszik füvet, hogy megszabaduljon azoktól a szőröcsomóktól, amelyek a tisztálkodáskor kerülnek a gyomrába. A lakásban tartott macska számára vegyünk speciális macskafüvet vagy olyan macskaeledelt, amelyet erre a célra fejlesztettek ki.

Gondoskodás

Az emberi hajhoz hasonlóan a macskáknak is cserélődik a szőre, a régi szőrszálak helyébe újak nőnek. Ha rendszeresen keféled a szőrét, a bundája különösen fényes és sima lesz utána. A hosszú szőrű macskákat minden nap kell kefélni, különben becsomósodik a bundája, a többi macskát elég hetente egyszer átkefélni.

Etetés

A legjobb, ha a macska napi adagját két vagy háromfelé osztjuk. Gondoljunk arra, hogy vadászó macska naponta egy egeret bír megenni. A boltokban kapható teljes értékű macskaeledelekben benne van minden olyan fontos tápanyag, amire a macskának szüksége van az egészséges tápláláshoz. Fontos tudni, hogy az asztali maradék nem megfelelő a macska számára, mert amit mi eszünk, az azon kívül, hogy túl sós és fűszeres a macska számára, nem tartalmazza az összes macska számára fontos tápanyagot, ezért egészségtelen a macska számára.

Egészséges fogak

A kiscicáknak is vannak tejfogai, amelyek egy éves korukra állandó fogakra cserélődnek. A macskának a túléléshez szüksége van a jó fogakra, gondoljunk csak arra, hogy a vadonban el kell kapnia és szőröstül-bőröstül kell elfogyasztania táplálékul szolgáló eledelét. A lakásban tartott macskának gyakran lepedék képződik a fogán, amelyből fogkő alakul ki. Ezt csak az állatorvos tudja eltávolítani altatásban. Ezt úgy tudjuk megelőzni, ha naponta egy puha ronggyal finoman áttöröljük a fogát, de létezik olyan fogkefe és fogkrém is, aminek megtanulhatjuk a használatát. Nem mindegyik macska szereti ezt, így adhatunk nekik olyan száraz macskaeledelt, amelyiket kifejezetten erre fejlesztettek ki, vagy alkalmanként kapjon fogtisztító jutalomfalatokat.

Ma megtanultam, hogy a macskámnak szüksége van figyelemre és szerető gondoskodásra. Megfelelően kell táplálnom, és jól kell gondoznom, hogy hosszú és egészséges élete legyen.

A macska tartása pénzbe kerül

Ha macskát szeretnél, akkor azt is figyelembe kell vened, hogy ez olyan kiadásokkal jár, amelyek egész élete során jelentkeznek. A macskáért általában nem kell fizetni, ha a szomszédtól, ismerőstől kapjuk. Az állatmenhelyeknél szoktak adományokat kérni, amikor örökbe fogadsz egy állatot.

Már a letelején meg kell vened pár dolgot: a kaparófát, az etetőtálakat, egy kényelmes kosarat, a macska hordozására alkalmas szállítóeszközt, kefé-fésűt, esetleg nyakörvet és pórázt. Rendszeresen pénzt kell fordítani a macska etetésére, az egészségére, játékokra, esetleg jutalomfalatokra.

Az állatorvosnál

Még ha egészséges is a macskád, akkor is el kell vinni az állatorvoshoz, amint hozzád kerül, hogy alaposan megvizsgálhassa. Ilyenkor célszerű beültetni a macska bőre alá az azonosításra alkalmas az egyedi számsort tartalmazó mikrocsipet, valamint az állatorvos kiállítja a macska egészségügyi kiskönyvét, amelyet élete végéig meg kell őrizni. Ebben a füzetben szerepel a macska neve, a tulajdonos neve és elérhetősége, és ebbe kell feljegyezni a rendszeres védőoltásokat. A kölyökmacskát ajánlott vakcinával védeni a legveszélyesebb macskabetegségek ellen, majd évente emlékeztető oltásban részesíteni őket, hogy megvédhessük pl. a macskanáthától, a fertőző gyomor-és bélgyulladásától vagy a veszettségtől. Az állatorvosnál kapsz féregtelenítő szert, valamint bolha és kullancsirtót is. Ha nem tenyésztésre szánjuk a macskát, egy éves kora előtt célszerű elvégezni az ivartalanítást. A későbbiekben évente egyszer kell elvinni a macskát az állatorvoshoz egészségügyi ellenőrzésre, és azért, hogy megkapja az emlékeztető oltásokat.

Mire kell pénzt költeni?

A macska vásárlása
Állatmenhelytől vagy tenyésztőtől

Alapfelszerelések

Kaparófa
 Itató és etetőtál
 Macska WC
 Utazókosár vagy macskadoboz
 Kefe/fésű
 Párnák, takarók, fekhely, pl. kosár

Rendszeres kiadások

Macskaeledel
 Macskaalom
 Bolha- és kullancsirtás (havonta)
 Féregirtás (3 havonta)

Állatorvos

Azonosító mikrocsip (egyszeri költség)
 Ivartalanítás (egyszeri költség)
 Egészségügyi ellenőrzés/oltások (évente egyszer)

Ma megtanultam, hogy pénzbe kerül a macska alapvető szükségleteinek ellátása. Fontos, hogy rendszeresen elvigyem az állatorvoshoz, hogy megkaphassa a szükséges kezeléseket és a kötelező oltásokat.

3a A macskák fajtái

1.a) sziámi	1.b) török angóra	1.c) perzsa
1.d) brit rövidszőrű	1.e) Ragdoll	1.f) szavanna
1.g) Maine Coon	1.h) szent burmai	

4a A macskák nyelve

- A macskák a testükkel és szagjelekkel kommunikálnak. A macska hangulatát elárulja, hogyan tartja a farkát és hogyan áll a füle. A macskák ritkán „beszélnek” hangosan.
a) 3	b) 1	c) 2

5a A macskák és a kutyák nyelve

- Amikor a macska felemeli a mancsát és kiengedi a karmát, fenyegetni akar. Abban a pillanatban nem akar játszani velem, így a legjobb békén hagyni.
- Amikor a kutya csóválja a farkát, akkor elégedettségét fejezi ki, vagy örül valaminek. Ez jó időpont a közös játéokra.
- Amikor a macska csóválja a farkát, akkor vadászni van kedve. Ilyenkor különösen óvatosan kell közelíteni hozzá, ne akarjuk megsimogatni, mert könnyen megkarmolhat.
- Amikor a kutya morog, akkor figyelmeztet engem. Ilyenkor távolságot kell tartani tőle. A legjobb, amit tehetünk, hogy nem mozgunk, és megőrizzük nyugalmunkat.

A macska testének működése:

6a

1.a) szemfog	1.b) őrlőfogak	1.c) bajusz
1.d) karmok	1.e) orr	1.f) tappancs
-	
--
2.a) Bajusz: A macskának bajsza van a pofáján és a szeme felett. A macskák arra használják a bajszukat, hogy a sötétben megérezzék az akadályokat, és a hőmérsékletet és érzékelik általuk.
2.b) Bunda: Csaknem egész testét szőr fedi az orr és a tappancs kivételével. A macska szőrzete két részből áll: egy rövid és sűrű aljszőrzetből, és a hosszú, finomabb felső szőrzetből, amely meghatározza a macska színét is.
2.c) Mancsok: A mancsoknak az a része, amely a földet érinti, gyakorlatilag megfelelnek az ember ujjainak, ill. lábujjainak. A mellső és hátsó lábai soha sem érintik közvetlenül a földet. A macskának öt karma van a mellső lábán, és négy a hátsón.
2.d) Fogak: A macskának összesen 30 foga van: 16 a felül és 14 az alsó állkapcsában. A legélesebb foga a szemfog. A macskának is vannak őrlő- vagy zápfogai, amivel megrágja a húst.

7a A macska testének működése II: Éles érzékszervek

1.a) igaz/hamis	1.b) igaz/hamis	1.c) hamis/igaz
1.d) hamis/igaz	1.e) igaz/igaz	1.f) igaz/hamis

10a

Hogyan bánjak a macskámmal?

- 1.a) Helytelen: az ablakpárkányon könyvek vannak és labda, amelyek akadályozzák a macskát abban, hogy a párkányra ugorhasson nézelődni.
Helyes: Mindent elraknék az ablakpárkányról, hogy a macska kényelmesen elférjen, és megfigyelhesse, mi történik odakinn.
- 1.b) Helytelen: A lány játszani szeretne a macskával, de áll előtte. Emiatt a macska megijedhet, mert a lányt óriásnak látja.
Helyes: Ha a macskával szeretnék játszani, letérdelnék, vagy leguggolnék, hogy közel legyek az ő magasságához, így nem fog félni tőlem.
- 1.c) Helytelen: A gyerekek hangos zenét hallgatnak, ami bántja a macska érzékeny füleit, emiatt megijedt, és elszaladt.
Helyes: Ha egy macska lenne a szobámban, lehalkítanám a zenét, vagy fejhallgatót venék fel, ez nem zavarná a macskát, és boldogan velem maradna.
- 1.d) Helytelen: Be van zárva a fürdőszoba ajtaja, ezért a macska nem tudja használni a tisztasági tálcáját. A gyerek a számítógép előtt ül, és nem látja, hogy a macska be akar menni a fürdőszobába.
Helyes: Mindig nyitva hagynám a fürdőszoba ajtaját, hogy a macska bármikor használhassa a tisztasági tálcáját.
- 1.e) Helytelen: a gyerekek labdázna, pedig látszik, hogy a macska pihenni szeretne a kosarában. A labda pattogása zavarja, sőt meg is ijesztheti a macskát.
Helyes: Én nem játszanék hangosan a macska közelében, ha látom, hogy pihenni vagy aludni szeretne a kosarában, inkább kimennék a szobából, vagy lemennék az udvarra.
- 1.f) Helytelen: a lány a nyakánál fogva emeli fel a macskát, pedig ezt nem szereti, sőt fájhat neki.
Helyes: Ha a macskát fel szeretném emelni, az egyik kezemmel átkarolnám a mellső lábánál, a másokkal pedig a fenekénél fogva emelném meg. Ha így fogom meg, az nem fáj a macskának.

11a

A macska nevelése

- 1.a) Ember (C) 1.b) Ember (I) 1.c) Macska (R)
1.d) Macska (M) 1.e) Ember (I)

Megoldás: CIRMI

A macskák kedves, szerető állatok, akikkel nagyon jó dolog játszani. A macskáknak szükségük van rendszeres etetésre és gondozásra, és egy hogy biztonságban és kényelemben érezzék magukat a lakásban.

Az alábbi lista kitöltésével megtudhatod, hogy a macskád boldogságban és biztonságban érezné-e magukat a lakásban. Olvasd el figyelmesen az állításokat, és tegyél egy pipát a megfelelő kockába.

A boldog macska ellenőrző listája	😊	☹️
A szüleim szeretik a macskákat		
A testvérem / testvéreim szeretik a macskákat		
A macska átlagéletkora körülbelül 12 év, da ha jól gondoskodunk róla, akár 20 évet is megélhet.		
Élete végéig gondoskodni tudok a macskámról.		
Sem én, sem más családtagom nem allergiás a macskaszőrre.		
A macska tartása pénzbe kerül, mert minden nap etetni kell, pénzbe kerül hogy állatorvoshoz kell vinni rendszeres éves felülvizsgálatokra, vagy ha megsérül.		
A zsebpénzemből hozzá tudok járulnia a macskatartás költségeihez.		
A szüleim képesek és hajlandóak fizetni a macska költségeit.		
Minden nap legalább egy órát tudok a macskámmal foglalkozni.		
A szüleim segítenének a macska gondozásában.		
Van a lakásban alkalmas helyiség a macska tisztasági alomtálcája számára.		
A lakásunk elég nagy ahhoz, hogy a macska kielégíthesse a mozgásigényét.		
Ha vakációzni megyünk a szüleimmel, akkor van valaki, pl. szomszéd vagy rokon, aki gondoskodni tud a macskáról.		

Értékelés

Számold meg, hány pipát tettél a mosolygós 😊 (azaz igenlő) oszlopba _____

Ha 10 vagy több 😊 van, akkor a macska teljesen biztonságban és kényelmesen érezné magát a lakásotokban. Ha 9, vagy kevesebb 😊, akkor le kell ülni a családdal megbeszélni, hogy a macska valóban biztonságban és kényelemben érezné magát nálatok.

Ha nem vagy biztos benne, hogy jó ötlet macskát tartani, akkor keresd fel a legközelebbi állatmenhelyet, ahol mindig szívesen fogadják a „keresztszülőket” akik rendszeresen meglátogatják az állatokat. Ez ideális módja annak, hogy jobban megismerd a macskákat, és idővel talán találsz olyat, amelyik pont neked való.

1

A macskák nyelve

Írd le, mit tanultál arról, hogyan fejezik ki magukat a macskák?

2

A macskák fajtái

Milyen macskafajtákat ismersz? Nevezd meg négyet.

3

A jól nevelt macska

Milyen fontos dolgokra kell figyelni, hogy a macskád biztonságban és kényelemben érezze magát nálatok? Pipáld ki a helyes válaszokat!

- a) Mindig tartsuk nyitva annak a helyiségnek az ajtaját, ahol a macska alomtálcája van.
- b) Mindig a nyakánál fogva kell felemelni a macskát, mert a kiscicák ezt szeretik. Hiszen arra emlékezteti őket, amikor kiskorukban a mamájuk így vitte őket.
- c) Ha játszani szeretnék a macskával, akkor le kell guggolnom hozzá, hogy azonos magasságba kerüljek vele, ha nem ezt teszem, a macska megijedhet tőlem.
- d) A macskának szüksége van arra, hogy az ablakpárkányon üljön, ezért nem szabad arra a helyre pakolni, ahonnan a macska nézelődni szokott, hogy könnyen odaugorhasson és kényelmesen elérjen.
- e) A macskák szeretik a hangos zenét, ezért jól teszem, ha mindig megnövelem a hangerőt, amikor a macska bejön a szobába.
- f) Amikor a macska alszik, nekem és a többieknek, akik a szobában vannak, csendben kell lenniük, mert ha nem, a macska megijedhet.

4

A jól nevelt macska

Mit tanul a macska az mamájától, és mit tanul az emberektől? Írj példát mindkettőre.

- a) Ezt tanulja a macska a mamájától:

- b) Ezt tanulja a macska az embertől:

1 A macska felépítése és fogazata

Mit tanultál a macska felépítéséről és fogazatáról? Válaszolj az alábbi kérdésekre!

- Mi a neve a macska legélesebb fogának? _____
- A macska testének mely részét nem fedi szőr? _____ és _____
- Hány karom van a macska első mancsán? _____
- Hogy hívják azokat a szőrszálakat, amelyekkel a macska érzékeli a hőt és az akadályokat?

2 A macska érzékszervei

A macska érzékszerveiről megfogalmazottalábbi állítások közül melyik a helyes? Jelöld a kockában.

- A vadászó macska számára különösen fontos a jó látás és hallás.
- A macska szag alapján meg tudja állapítani a másik macska nemét.
- Ha a macska valamit nagyon jól akar hallani, odafordítja a fejét.
- A macska különösen vadászat közben használja a szaglását.
- Ahhoz, hogy a sötétben jól lásson, a macskának olyan tágra kell nyitni a pupilláját, amilyenre csak tudja.
- A macska hallása sokkal érzékenyebb az emberénél.

3 A kutyák és a macskák nyelve

Ismered a különbségeket a kutyák és a macskák nyelve között? Magyarázd meg a különbséget a farkcsóválás példáján!

Amikor a macska csóválja a farkát, az azt jelenti, hogy:

Amikor a kutya csóválja a farkát, az azt jelenti, hogy:

4 Ráadás

Mit tudsz a macska származásáról és a kiscica életének első pár hetéről? Töltsd ki az alábbi szövegben üresen hagyott részeket.

A macska származása: Minden házimacska, amelyik ma az emberrel él, a _____-től származik. Ma ezeknek a vadmacskáknak az élőhelye a) _____-ban és b) _____-ban található, főleg a szavannában vagy a városokat körülvevő hegyekben. A macskák több ezer évvel ezelőtt _____-ban kerültek az ember közelébe. Az volt a dolguk, hogy elkapják a patkányokat és az egereket, ezért a kereskedők a gabonaszállító hajókon is tartottak macskát.

A macska életének első hetei: A macskák a) _____ állatok. Amikor megszületnek a kiscicák, akkor az anyjuk a tejével táplálja őket. Bár az újszülött macskáknak még nem fejlettek az érzékszerveik, a _____ segítségével találják meg az anyjuk emlőjét. Amikor elérik a _____ napos kort, a kiscicának már kinyílik a szemük, és már tudnak hallani, nyávogni, fújni. _____ hetes korban elkezdnek játszani a mamájukkal és testvéreikkel. Amikor elérik a _____ hetes kort, akkor lehet magunkhoz venni őket.

Mit tudok a macskákról? (kezdő)

1

A macskák nyelve

A macskák testükkel és illatjelekkel beszélnek egymással. Könnyen felismerhetjük, milyen hangulatban vannak abból, milyen helyzetben van a farkuk és a fülük. A macskák csak nagyon ritkán használják a hangjukat.

2

A macskafajták

brit rövidszőrű, Chartreux, Devon Rex, German Rex, burmai, Maine Coon, perzsa, Ragdoll, száími szingapura, szavanna, török angóra...

3

Hogyan bánjunk a macskánkkal?

a) X b) - c) X d) X e) - f) X

4

A jól nevelt macska

a) Amit a kiscicák a mamájuktól tanulnak: tisztán tartani a bundájukat, mosakodni, a karmukat élesíteni, megismerni más macskák testbeszédét, felismerni a szagjeleket.

b) Amit a kiscicák az emberektől tanulnak: a nevüket, az alomtálca használatát, mit szabad tenniük és mit nem.

Mit tudok a macskákról? (haladó)

1

Testfelépítés és fogak

a) Tépőfogak b) Az orr és a tappancsok
c) Öt d) Bajusz

2

A macska érzékszervei:

a) X b) X c) + d) – e) X f) X

3

A kutya és a macska testbeszéde

Ha egy macska csóválja a farkát, az azt jelenti, hogy vadászni van kedve, inkább ne menjünk túl közel hozzá, ha nem akarjuk, hogy megkarmoljon.

Ha a kutya csóválja a farkát, az azt jelenti, hogy boldog és játszani van kedve.

4

Ráadás

a) afrikai vadmacska b) Afrika c) Nyugat-Ázsia d) Egyiptom e) emlős
f) tapintásérzés g) tíz h) négy i) tizenkettő

Megjegyzés:

A „Mit tudok a macskákról?” fejezet két részből áll, a kezdőből és a haladóból, a tudáspróbát progresszíven kell elvégezni, azaz csak azok a diákok, akik elvégezték a kezdőknek szánt feladatokat, azok kezdjenek bele a haladók feladataiba, kivéve, ha elég nagyok már. Azok a diákok, akik helyesen elvégezték a tudáspróbát, Oklevelet kapnak. Javasoljuk, hogy a teszt eredményességét a helyes válaszok 50%-os arányában állapítsák meg.

Oklevél

teljesítette a

“Mit tudok
a
macskákról”
tudáspróbát.

Hely és idő

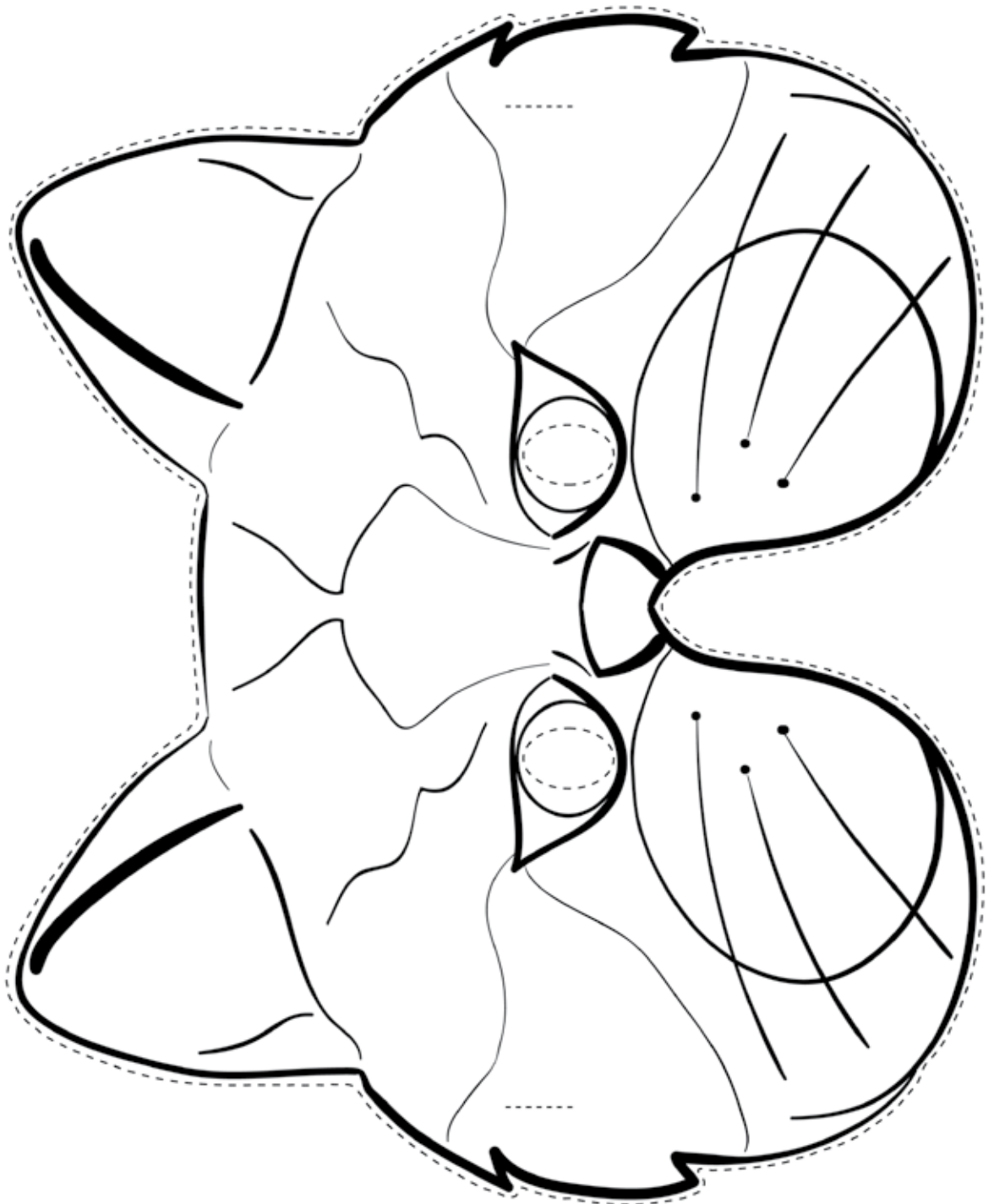
Tanár aláírása

1

Hogyan készítsünk macska álarcot?:

1. Vágd ki a maszkot a szaggatott vonal mentén.
2. Vágd ki a szemnél a nyílást.
3. A fülek alatt lévő szaggatott vonalnál is készíts egy vágást a tartóguminak.
4. Fűzd át a tartógumit, és köss csomót a végére, vagy rögzítsd ragasztóval.

Az „Elbűvölő macskák” c. segédanyagban előforduló legfontosabb kifejezések szótára.

Alomtálca (macska WC) – A macskák nagyon tiszta állatok, amelyek egy számukra kijelölt tálcába ürítik vizeletüket és székletüket. A tálca lehet nyitott vagy zárt, a nedvességet és a szagot elnyelő speciális macskaalmot, vagy jó minőségű homokot kell beletenni.

Bajusz – Bajusznak a macskák pofáján lévő különleges szőrszálakat nevezzük. A szemük alatt is vannak ilyen szőrszálak. A bajusz segíti a macskákat abban, hogy jól tájékozódjanak a sötétben, és a hőmérsékletet is érzékelik vele.

Bunda ápolása – A macskák nyalogatják a bundájukat, így tisztálkodnak, és így szabadulnak meg a felesleges szőrszálaktól is. A hosszú szőrű macskákat naponta kell kefélni vagy fésülni, nehogy becsomósodjon a szőrük. A többi macskát is fésüljük, de legyünk óvatosak, nem mindegyikük rajong ezért.

Emlős – A macskák emlősállatok, a nőstény az ellés után a saját tejjel táplálja utódait. Almonként 4-6 utódot születik, amelyek általában hat hétig szopnak. A macskának nyolc emlője van, azaz egyszerre akár nyolc utódot is fel tud nevelni. Az előtejben nagyon fontos védőanyagok vannak, amelyek megvédik a kiscicákat a betegségektől.

Higiénia – A higiénia kifejezést általánosan az egészség megőrzéséhez kapcsolatos, a lakásban tartott macskát érintő szabályokra használjuk, amelyeket be kell tartanunk. Például, meg kell mosni a kezünket minden alkalommal, amikor a macskához érünk, vagy simogatjuk. Természetesen nem szabad semmit se megenni, ami a macska etetőtálában van, és a macska sem ehet a tányérunkból. Ha rendszeresen eljárunk állatorvosi ellenőrzésre, beadatjuk a védőoltásokat, és megfelelő időközönként elvégezzük a bolha-, kullancs és féregirtás, akkor a család és az egészsége felől nyugodtak lehetünk. A bolha- és kullancsirtókat az állatkereskedésekben is beszerezhetjük.

Húsevők – A húsevők emlősök többnyire vadászás közben szerzik be táplálékukat, csakúgy, mint a vadon élő macskák.

Ivartalanítás – Ha nem akarjuk, hogy a macskánknak utódai legyenek, el kell vinni az állatorvoshoz ivartalanítani. Ilyenkor a nőstény macskánál a petefészket, a kandúrnál a heréket távolítják el, ami után már képtelenek lesznek a szaporodásra. Az ivartalanítás különösen fontos a lakásban élő macska számára, mert lehetetlen állandóan rajta tartanunk a szemünket.

Kandúr – a hím macskát hívják így

Karmok – A macskák mellső mancsán öt, a hátsón négy éles és görbe karom van, amelyeket arra használ, hogy vadászás közben elkapja vele áldozatát, és elengedhetetlenek a fáramászásban is. A pihenő macska behúzza a karmait.

Az „Elbűvölő macskák” c. segédanyagban előforduló legfontosabb kifejezések szótára.

Kaparófa – A kaparófa egy kifejezetten a macskák számára tervezett függőleges eszköz, amelyet általában rostos, pl. szizál burkolat fed, és a macskák a karmukat élesítik rajta, így segít abban, hogy megvédje a bútorokat a macskák karmaitól. Minden macskának, még a kijáróknak is szükségük van kaparófára, amelyeket óriási választékban találunk az állatkereskedésekben.

Kijáró macska – az a macska, amelynek megengedik, hogy kijárjon.

Kistestű macskák – A kistestű macskák, köztük házimacska és a hiúz abban is különböznek a nagymacskáktól, hogy lélegzetvételnél tudnak dorombolni, és fényre a pupillájuk résnnyire szűkül.

Macskafű – Az állatkereskedésben kapható macskafűt cserépben vagy tálcán hajtattott búza. A macskák szeretnek fűvet enni, mert ez segít abban, hogy kihányják a gyomrukban felgyülemlett szőrösomókat, amelyek a napi tisztálkodás során keletkeznek. A macskafű segít abban, hogy a lakásban tartott macskák ne a szobanövényeket egyék, amelyek gyakran mérgezőek számukra, ezért célszerű, ha mindig van otthon macskafű.

Macskaalom – Az alomtálcába szórhatunk macskaalmot, amely beszívja a nedvességet és a kellemetlen szagokat, vagy jó minőségű tiszta homokot.

Macskafajták – Az elmúlt évezredekben csaknem 40 különböző macskafajta alakult ki, amelyek abban különböznek egymástól, hogy eltérő a szőrük hossza, a szemük és a bundájuk színe, a méretük és a természetük.

Macska WC – lásd alomtálca

Mancsok – A macska mancsának az a része, amelyik a földdel érintkezik olyan, mint az ember lábujjai, azaz a macskák lábujjhegyen járnak, azaz a „tenyerük” és a „talpuk” sosem érinti a földet. Mellső mancsukon öt, a hátsókon négy karom van.

Nagymacskák – Az oroszlánok és a tigrisek a nagymacskák csoportjához tartoznak, amelyek többek közt abban is különböznek a kistestű fajoktól, hogy tudnak üvölni, és fényre a pupillájuk ponttá szűkül, míg a többieké résnnyire.

Lakásban tartott macska – nem mindegyik macska jár ki a szabadba, sőt nagy részük sosem hagyja el a lakást. Ha ezt egész kiskoruktól megszokják, ebből nem szokott gond lenni, feltéve, ha a lakásban tartott macskákat kellően le tudjuk kötni az érdeklődésért, és elég mozgásra van lehetőségük.

Nevelés – A kutyákkal ellentétben a macskákat nem lehet megtanítani arra, hogy parancsszavaknak engedelmesskedjen. De már a kiscicákat is lehet nevelni, a „nem” szó nyomatékos használatával, például arra, hogy ne ugorjanak fel az asztalra, és minden macskát meg lehet tanítani arra, hogy hallgasson a nevére.

Az „Elbűvölő macskák” c. segédanyagban előforduló legfontosabb kifejezések szótára.

Szobatisztaság – A vadon élő macska, vagy az, amelyik gyakran kijár a szabadba, a kinti környezetet használja arra, hogy elvégezze a dolgát. A macska idejének egy részét, vagy akár egész napját a lakásban töltheti az emberek társaságában, kiknek meg kell tanítaniuk a macskát a szobatisztaságra, az alomtálca használatára. Ez úgy történik, hogy megmutatjuk a macskának az alomtálcát, és megdicséjük, ha oda végezte a dolgát. Feltéve, ha a tálca tiszta és szagtalan, a macskának nem okoz gondot a használata. A legtöbb macska szeret ilyenkor egyedül lenni. Gondoskodjunk arról, hogy a tálcát minden nap tisztítsuk, és hetente egyszer mossuk el.

Táplálkozás – Minden macska húsevő. Táplálkozási igényei eltérőek a miénktől, ezért az emberi táplálék nem megfelelő a számukra, megbetegítheti őket, ezért ne adjunk a macskának asztali maradékot. A teljes értékű kész macskaeledek minden fontos tápanyagot a megfelelő arányban tartalmaznak. Mindig legyen elegendő friss vize a macskának.

Tenyésztő – A tenyésztők tudatosan választják ki, előnyös tulajdonságaik alapján mely macskákat párosítanak. Gondoskodnak a kiscicákról, hogy azok megkapják a védőoltásokat és a féregtelenítő kezelést, mielőtt az új gazdáikhoz kerülnek. Körülbelül 8-12 hetes korukban lehet elválasztani a kiscicákat, akik addigra már nem szopnak.

Tüzelés – A nősténymacska „tüzel” a termékeny időszakában, amikor párosodni tud, hogy új alomnyi utódot hozzon létre. A tüzelésre tavasszal kerül sor, amikor hosszabbak a nappalok, de ősszel is előfordul, ezért a legtöbb vadon született macska a tavasz vagy az ősztől végén születik. A párosodást követően a nőstény körülbelül 2 hónapi vemhességet követően hozza világra utódait. A lakásban, jó életkörülmények között élő macskáknál az év során bármikor bekövetkezhet a tüzelés. Ha el akarjuk kerülni a nem várt szaporulatot, a macskát célszerű ivartalanítani.

Saját megjegyzéseim

FEDIAF Oktatási Segédanyagok

Kiadó:

FEDIAF
Avenue Louise, 89/2
B-1050 Brussels
Phone: +32 2 536 05 20
fediaf@fediaf.org
www.fediaf.org

Szerkesztő: Thomas Meyer

Illusztrációk: Heike Kreye, heikekreye@web.de

Title: Persian cat: © Silvia Albert – Fotolia.com · Kitten: © Carola Schubbel – Fotolia.com
Group of three cats: © Simona van den Berg – Fotolia.com · Norwegian forest cat: © Alexey Kardakov – Fotolia.com
Girl with cat: © Fotosearch.de

Copy templates p. 1: Domestic cat: © Falkenauge – Fotolia.com · Lynx: © Jörg Franzen – Fotolia.com
Tiger: © Martina Berg – Fotolia.com · Lion: © Nico Smit – Istockphoto.com

Copy templates p. 2: African wild cat: © Daryl & Sharna Balfour – Okapia.de

Copy templates p. 3: Domestic cat, Devon Rex, Persian, Ragdoll: © Thomas Brodmann – Animals-digital.de
British Shorthair, Maine Coon: © Kirill Vorobyev – Fotolia.com
Siamese: © Vasily Koval – Fotolia.com
Birman: © Christiane & Frank Lehmkeper – Heilige-birma-de-saint-blanc.de
Turkish Angora: © Callaloo Candcy – Fotolia.com

Copy templates p. 5: Cat: © Buffy1982 – Fotolia.com · Dog: © vgm6 – Fotolia.com

Copy templates p. 6: Cat: © Andreas Hilger – Fotolia.com

Copy templates p. 7: Cat: © Thomas Oswald – Fotolia.com · Children: © Marzanna Syncerz – Fotolia.com

Copy templates p. 8: Cat in basket: © IVH · Girl with cat: © IVH · Cat on beam: © Callaloo Candcy – Fotolia.com

Copy templates p. 9: Boy with cat: © IVH

Copy templates p. 11: Cat with kittens: © Karaline – Fotolia.com · Woman with cat: © Farah-Diba – Fotolia.com

Copy templates p. 12: Cat: © nightfly84 – Fotolia.com

Copy templates p. 13: At the vet's: © Monkey Business – Fotolia.com

© 2010 FEDIAF

A magyar változatot készítette a Magyar Állateledel Egyesülés www.allateledelgyartok.hu

Ez az iskolai segédanyag a szerzői jog oltalmát élvezi. Tilos az iskolán kívüli használatra, harmadik fél által történő sokszorosítása, különösen kereskedelmi céllal.